

למורה:

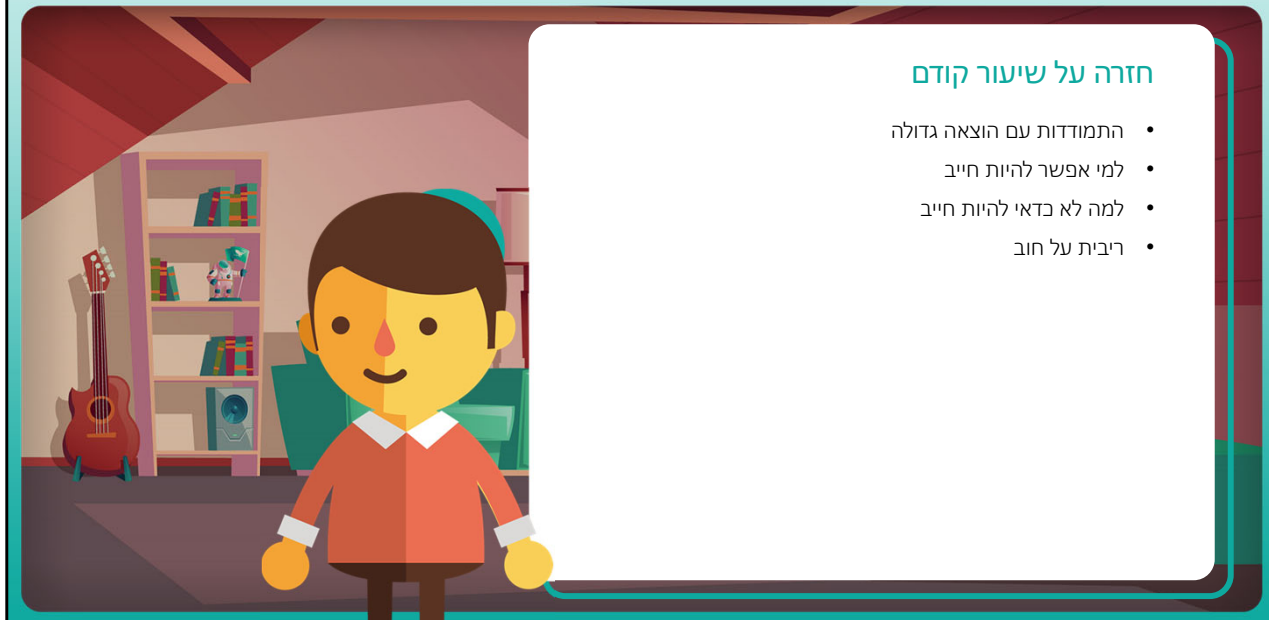
שיעור זה הוא השיעור העשירי בתכנית "חינוך לאחריות" המיועד לכיתות ה'ו', תחת החטיבה השלישית "החובות שלי". מיקום השיעור ברצף הלמידה: שיעור עשירי בתכנית, אחרי שיעור "ניהול חובות" ולפני שיעור "המדינה בשירות האזרח"

נושאי השיעור:

- תשלומים
- מטרות הלוואה
- סוג הלוואות
- משכנתא

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן
- קלפים למשחק הזיכרון

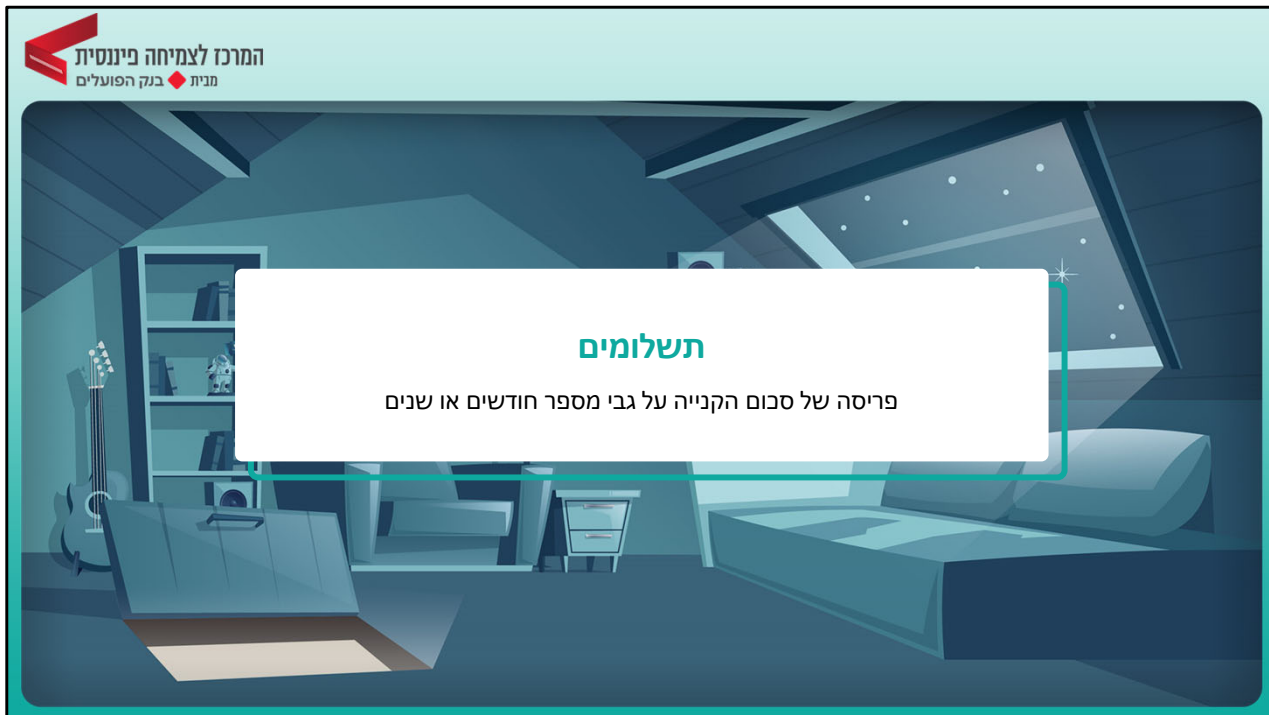

למורה: (3 דק')

בצעי חזרה על החומר מהשיעור הקודם.

הסבירי: בשיעור הקודם התמודדנו עם הוצאה גדולה, למדנו למי אפשר להיות חייב ולמה לא כדאי להיות חייב (רק אם אין ברירה). בנוסף דיברנו על ריבית על חוב שהיא מחיר ההלוואה.

שאלי: האם יש משהו לא מובן מהשיעור הקודם?
השלימי את החסר אם נדרש.

תשלומים

פריסה של סכום הקנייה על גבי מספר חודשים או שנים

למורה: (5 דק')

אמרי: לפני שנלמד מעט יותר על הלוואה מהבנק, מטרתה וסוגי הלוואות, נדבר תחילה על סוג אחר של "הלוואה".

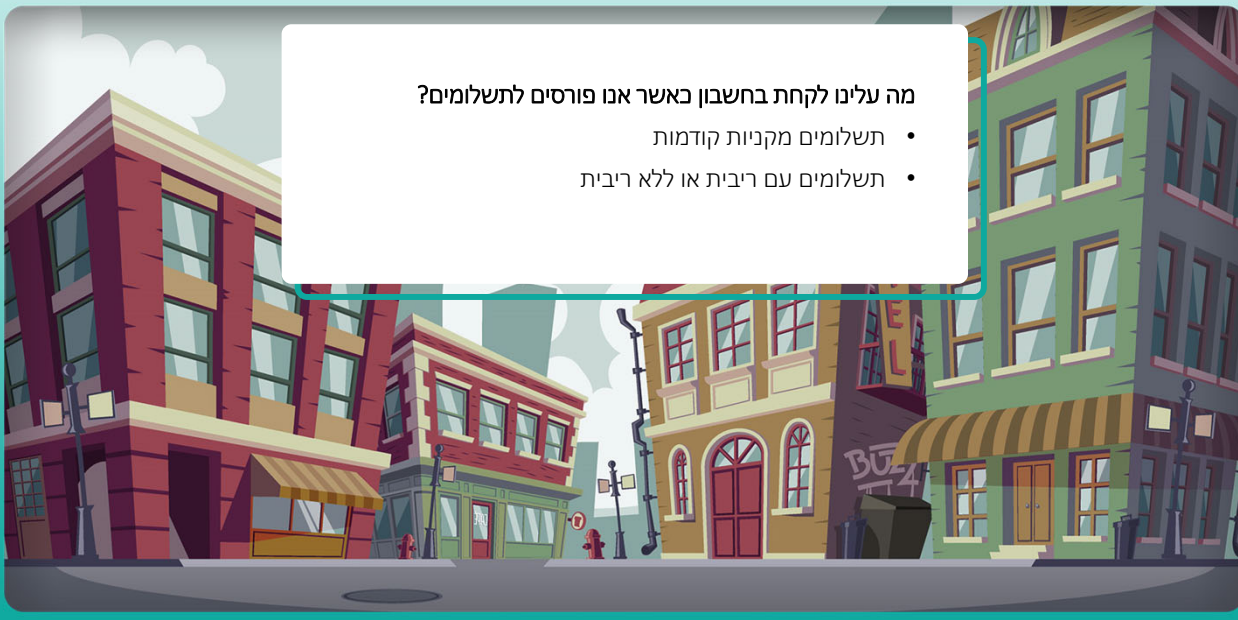
שאלי:

- נגיד שאתם רוצים לקנות מחשב חדש שעולה 1,200 שקל, סכום שכרגע אתם לא יכולים להרשות לעצמכם לשלם במכה אחת. מה ניתן לעשות במקרה כזה
- האם פעם שמעתם את הביטוי- 'פרוס לי לתשלומים' או- 'בכמה תשלומים תרצה לשלם??'

הסבירי: פריסה לתשלומים זה ביטוי שנלקח מפריסת חלה/לחם- לדוגמא: ביום שישי אנו פורסים את החלה ל-5 פרוסות. וכל יום בהמשך השבוע אני אוכל פרוסה אחת. גם את התשלום על המוצרים שאנו קונים ניתן לפרוס לתשלומים על גבי מס' חודשים ואפילו שנים. בכל חודש נעביר סכום קבוע לבית עסק שלו אנו חייבים, הדבר נעשה דרך כרטיס האשראי באופן אוטומטי (אנו לא צריכים "לזכור" להעביר את התשלום בכל חודש) בדוגמא שלנו- אם המחשב עולה 1200 שקל ואני רוצה לפרוס ל-12 תשלומים (שנה), כמה אשלם כל חודש? $1,200 / 12 = 100$ שקל כל חודש יועברו לבית העסק.

מה עלינו לקחת בחשבון כאשר אנו פורסים לתשלומים?

- תשלומים מקביות קודמות
- תשלומים עם ריבית או ללא ריבית

שאלי: מה לדעתכם היתרונות והחסרונות בפריסה לתשלומים?
אספי תשובות והסבירי: אמנם בעזרת התשלומים אנו מסוגלים לבצע רכישות של דברים שאנו זקוקים להם כיום אך לא מסוגלים לשלם עליהם במכה אחת, אך מצד שני יש לקחת בחשבון שלפעמים יש לנו תשלומים על דברים נוספים ש"נגררים" איתנו חודשים קדימה. דבר נוסף שעלינו לבדוק הוא האם יש ריבית על התשלומים או לא. פריסה גדולה יותר היא לא בהכרח טובה יותר: לפעמים עדיף לנו לפרוס לפחות תשלומים (למשל 3) כי מעל 3 תשלומים נאלץ לשלם ריבית על התשלומים.

אם אין לנו ברירה, ניקח הלוואה מהבנק

ישנן מטרות רבות למען נוכל לבקש הלוואה מהבנק:

- קניית דירה
- קניית רכב
- מימון לימודים באוניברסיטה
- מימון חתונה
- הקמת עסק חדש
- שיפוץ דירה
- מימון רישיון נהיגה
- סגירת חובות
- חופשה

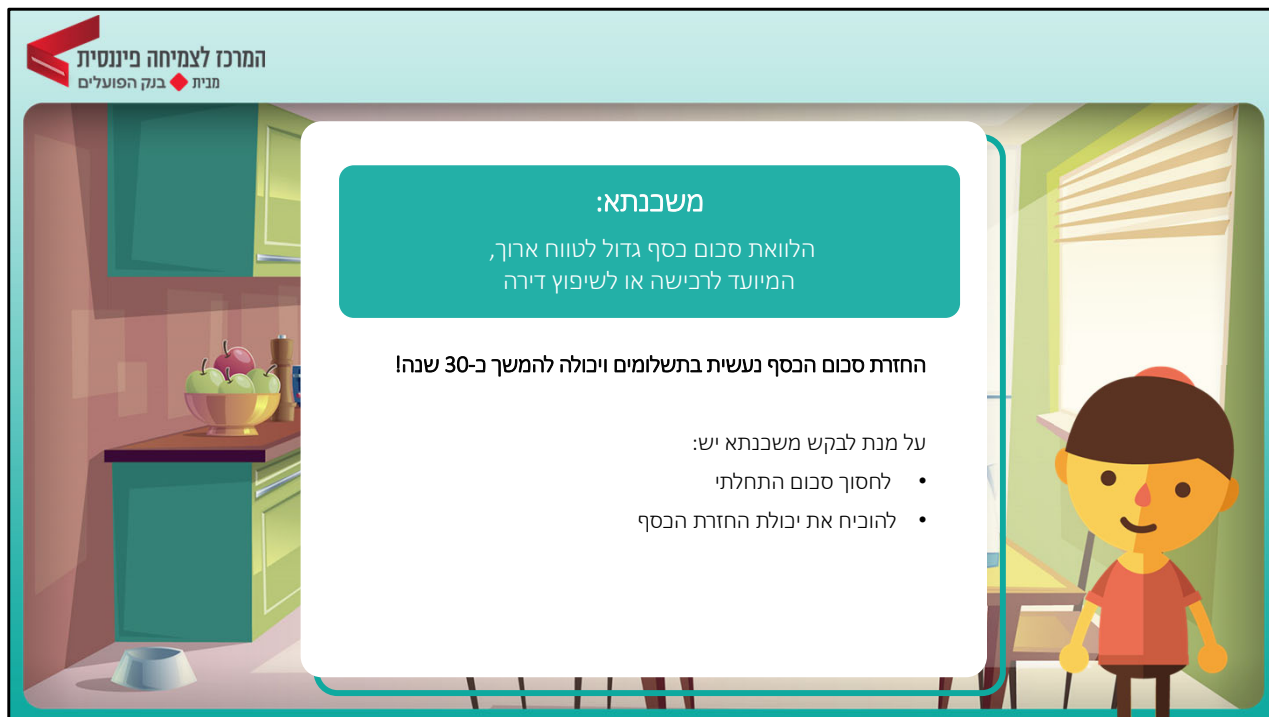
למורה: (4 דק')

הסבירי: אחרי שהבנו את מהות התשלומים נעבור למצב בו אנו רוצים לקחת הלוואה מהבנק. לרוב זה יהיה למען מטרה שעלותה גבוהה מהרגיל וייתכן שייקח חודשים עד שנים להחזירה.

כאשר אנו מעוניינים לקחת הלוואה מהבנק עלינו להבין מהי מטרת הלוואה מכיוון שישנם הלוואות שונות למטרות שונות.

לפני לקיחת הלוואה עלינו לקחת בחשבון האם אנו מסוגלים להחזיר את הלוואה (מבחינת ההכנסות וההוצאות שלנו) והאם הריבית שמוצעת לנו לא גבוהה מאוד ותמנע מאתנו להחזיר את הלוואה.

שאלי: למען אילו מטרות מלווים מהבנק לדעתכם? (אפשרויות- קניית דירה, קניית רכב, תשלום על לימודים באוניברסיטה, הקמת עסק חדש, מימון חתונה, שיפוץ דירה, מימון רישיון נהיגה, סגירת חובות, חופשה ועוד..)

משכנתא:

הלוואת סכום כסף גדול לטווח ארוך,
המיועד לרכישה או לשיפוץ דירה

החזרת סכום הכסף נעשית בתשלומים ויכולה להמשך כ-30 שנה!

על מנת לבקש משכנתא יש:

- לחסוך סכום התחלתי
- להוכיח את יכולת החזרת הכסף

למורה: (6 דק')

שאלי: בדוגמא הקודמת על תשלומים דיברנו על קניית מחשב בשווי 1,000 ₪. אך מה עושים כאשר מדובר בקנייה של דירה בעלות מעל מיליון שקלים?

שאלי: מישהו פעם שמע על המושג "משכנתא"?

אספי תשובות והסבירי: משכנתא מתייחסת להלוואה סכום גדול של כסף מהבנק המיועד לרכישה או לשיפוץ דירה. המשכנתא היא הלוואה לטווח ארוך ולפעמים ארוך מאוד (לפעמים גם עד 30 שנה), כאשר החזרת הסכום נעשית בתשלומים, ז"א כל חודש נשלם סכום על רכישת הדירה עד שנסיים לשלם.

חשוב להדגיש: לא כל אחד יכול לקחת משכנתא בקלות רבה. על מנת שהבנק ילווה סכום גדול כזה על הלווה להוכיח שיש לו את היכולת להחזיר את הסכום. תחילה עליו לבוא עם סכום התחלתי שהוא חסך (למשל במקרה של הדירה - 300,000 שקל ולהראות שהוא אדם עובד בעל הכנסות קבועות).

למורה: (15 דק')

פעילות התאמת המקרה לסוג ההלוואה

מטרת הפעילות: התלמידים יבדילו בין סוגי ההלוואות השונות והמקרים המתאימים להם.

ציוד נדרש:

- פתקי סיפורי מקרה (נספח א)
- טוש ללוח/ בריסטול עם הסוגים השונים של ההלוואות. (ראי מהלך הפעילות)
- דבק סלוטייפ

מהלך הפעילות: **רשמי** על הלוח בטורים נפרדים או הכיני מבעוד מועד בריסטול עם 4 סוגי ההלוואות שנלמדו בשיעורים האחרונים (ראי דוגמא בשקף הבא):

1. תשלומים

2. הלוואה מקרוב

3. הלוואה מהבנק

4. משכנתא

חלקי את הכיתה ל2 קבוצות. על כל קבוצה בתורה לקחת פתק מהערמה המשותפת של הפתקים ולהחליט יחדיו איזו סוג הלוואה היא ולהדביק במקום הנכון. קבוצה שמיקמה במקום הנכון זוכה בנקודה. בכל הדבקה נכונה **הסבירי** מדוע זה המקום הנכון **וודאי** הבנה של התלמידים לפני המשך לפתק הבא.

משכנתא

הלוואה מהבנק

הלוואה מקרוב

תשלומים

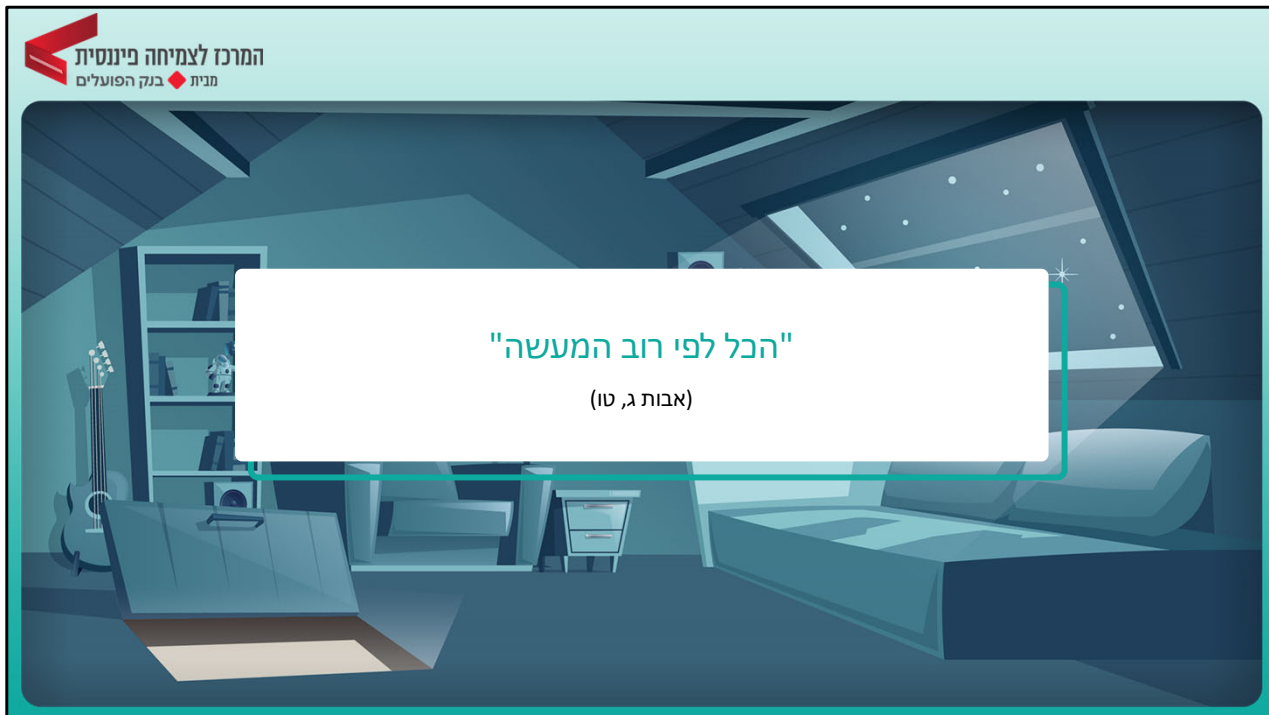

למורה:

זהו שקף מוסתר.

מטרתו להדגים את הפעילות בשקף הקודם

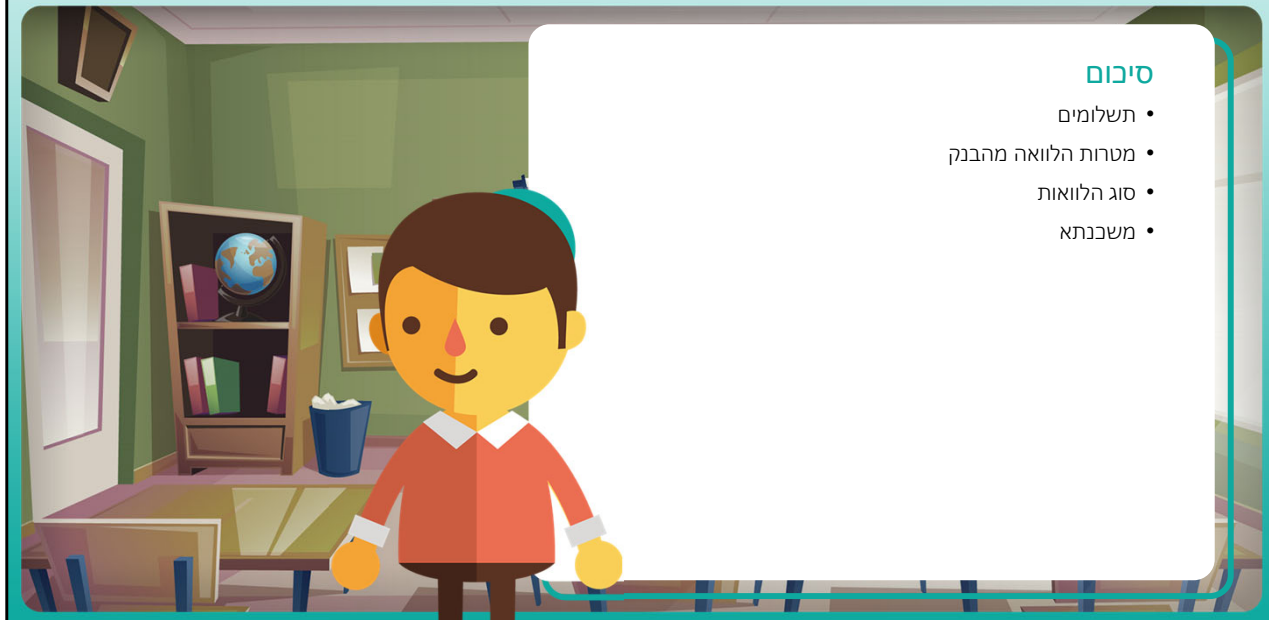

למורה: (3 דק')

הסבירי את הציטוט שמוצג: זה מה שאמרו חז"ל (אבות ג, טו): "הכל לפי רוב המעשה". מספרים שבאופן עקרוני טוב יותר להלוות לכמה אנשים סכומים קטנים, מאשר להלוות לאדם אחד סכום גדול. מפני שבכל הלוואה והלוואה מקיימים מצווה, ומרבים שלום ורעות בין אדם לחברו.

אך כל זה בתנאי שכל מבקשי הלוואה שווים בסדר קדימותם, אבל אם האדם שמבקש את ההלוואה הגדולה הוא במצב כזה, שללא ההלוואה הוא עלול להתמוטט מבחינה כספית ולפשוט את הרגל, ובעזרת ההלוואה יוכל להמשיך את עסקיו ולשקמם, ואילו שאר האנשים אינם צריכים את ההלוואה כדי להציל את עתידם, אזי עדיף להלוות הלוואה אחת גדולה כדי להציל את אותו האדם מפשיטת הרגל. וזאת מפני שבהלוואה הזו מקיימים, בנוסף למצוות ההלוואה הרגילה, את מצוות התורה (ויקרא כה, לה): "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו". וכבר הזכיר הרמב"ם שהמעלה הגבוהה ביותר שבמעלות הצדקה היא לעזור לאדם העומד לפשוט רגל, באופן כזה שיוכל להמשיך ולהתקיים לאחר מכן בכוחות עצמו. ולכן בכל פעם שניתן להעמיד אדם על הרגליים, הוא קודם לכל האחרים.

סיכום

- תשלומים
- מטרת הלוואה מהבנק
- סוג הלוואות
- משכנתא

למורה: (2 דק')

סכמי את השיעור בקצרה:

בשיעור זה למדנו על הצורך בתשלומים, ומה כדאי לקחת בחשבון לפני שפורסים לתשלומים. בנוסף, למדנו על מטרת שונות להלוואה מהבנק, ולמדנו על סוג של הלוואה שנקראת "משכנתא" שמטרתה לעזור במימון דירה חדשה או שיפוץ. לבסוף, תרגלנו את סוגי ההלוואות השונות ואילו מקרים מתאימים להן.

שימו לב, העדיפות היא תמיד לנסות "להמנע" מהלוואות. אנו לא רוצים להיות חייבים למישהו אחר וגם לשלם על עצם לקיחת ההלוואה, אך כמובן שלפעמים אנו זקוקים לכסף באופן מיידי כמו במקרה של נזק שנעשה לדירה ויש לשפצה באופן דחוף, או טיפול רפואי דחוף. ולפעמים גם למען דברים חיוביים שניתן להתפתח מהם כמו פתיחת עסק חדש או תשלום על לימודים באוניברסיטה.

כל השיקולים שלמדנו בשיעורים הקודמים צריכים להלקח בחשבון: ריבית, יכולת ההחזרה שלנו בהתאם להוצאות שלנו ועוד.

שאלי האם יש משהו לא מובן מהשיעור.